

Allmänna motioner om mervärdes- skatt

Sammanfattning

I betänkandet behandlar utskottet motionsyrkanden från den allmänna motionstiden 2001 om mervärdesskattefrågor. Motionärerna tar upp frågor som bl.a. rör den allmänna nivån på mervärdesskatten samt mervärdesskatten på vissa särskilt angivna varor och tjänster där motionärerna begär att skatten skall sänkas eller slopas. Andra frågor som tas upp av motionärerna rör de skilda mervärdesskatteordningarna vid verksamhet som bedrivs kommunalt eller landstingskommunalt respektive av ideell förening eller i privat regi.

Med anledning av ett antal motioner och motionsyrkanden om vissa varor och tjänster inom det lågbeskattade området föreslår utskottet att riksdagen riktar ett tillkännagivande till regeringen om att se över tillämpningsområdet för de reducerade skattesatserna m.m. Övriga motioner och motionsyrkanden avstyrks av utskottet.

I betänkandet finns fem reservationer och två särskilda yttranden.

Innehållsförteckning

Sammanfattning.....	1
Innehållsförteckning.....	2
Utskottets förslag till riksdagsbeslut.....	3
Redogörelse för ärendet.....	5
Utskottets överväganden	6
Skattesats, digitala tjänster m.m.	6
Utredningar.....	7
Vissa varor och tjänster inom det lågbeskattade området.....	11
Hushållsnära tjänster	15
Fastighetsskötsel.....	16
Miljömärkta produkter.....	17
Körkortsutbildning	18
Företagsbilar.....	18
Utbildning i alternativmedicin, m.m.	19
Stöld och rån.....	20
Skattefri verksamhet som bedrivs kommunalt eller landstingskommunalt respektive i privat regi.....	22
Skattefri verksamhet som bedrivs kommunalt eller landstingskommunalt eller av ideell förening.....	23
Köp av utländska spelare och andra idrottsutövare	24
Mervärdesskatt vid ombyggnation för särskilt boende	25
Ersättningar till gode män och förvaltare	26
Registreringsnummer för mervärdesskatt.....	27
Reservationer.....	29
1. Skattesats, digitala tjänster m.m. (punkt 1) – m.....	29
2. Fastighetsskötsel (punkt 4) – kd	30
3. Stöld och rån (punkt 9) – c	30
4. Skattefri verksamhet som bedrivs kommunalt eller landstingskommunalt respektive i privat regi (punkt 10) – m	31
5. Skattefri verksamhet som bedrivs kommunalt eller landstingskommunalt eller av ideell förening (punkt 11) – m	32
Särskilda yttranden.....	33
1. Fastighetsskötsel (punkt 4)	33
2. Science Centers	33
Bilaga	
Förteckning över behandlade förslag.....	34
Motioner från allmänna motionstiden.....	34

Utskottets förslag till riksdagsbeslut

1. Skattesats, digitala tjänster m.m.

Riksdagen avslår motionerna 2001/02:Sk287, 2001/02:Sk491 yrkandena 17 och 19 i denna del samt 2001/02:T409 yrkande 2.

Reservation 1 (m)

2. Vissa varor och tjänster inom det lågbeskattade området

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad utskottet anfört om en översyn av tillämpningsområdet för de reducerade skattesatserna m.m. Därmed bifaller riksdagen delvis motionerna 2001/02:K243 yrkande 10, 2001/02:Sk205, 2001/02:Sk210, 2001/02:Sk257, 2001/02:Sk265, 2001/02:Sk284, 2001/02:Sk290, 2001/02:Sk299, 2001/02:Sk303, 2001/02:Sk313, 2001/02:Sk335, 2001/02:Sk336, 2001/02:Sk337 yrkande 1, 2001/02:Sk394, 2001/02:Sk395, 2001/02:Sk396, 2001/02:Sk397, 2001/02:Sk398, 2001/02:Sk399, 2001/02:Sk401, 2001/02:Sk440, 2001/02:Sk449, 2001/02:Sk476, 2001/02:Sk483, 2001/02:Sk484, 2001/02:Sk491 yrkande 19 i denna del, 2001/02:Kr279 yrkande 12, 2001/02:Kr419 yrkande 5 och 2001/02: Kr422 yrkande 12.

3. Hushållsnära tjänster

Riksdagen avslår motion 2001/02:Sf395 yrkande 3.

4. Fastighetsskötsel

Riksdagen avslår motionerna 2001/02:Sk469 och 2001/02:Bo320 yrkande 21.

Reservation 2 (kd)

5. Miljömärkta produkter

Riksdagen avslår motionerna 2001/02:MJ518 yrkande 20 och 2001/02:N365 yrkande 7.

6. Körkortsutbildning

Riksdagen avslår motionerna 2001/02:Sk262, 2001/02:Ub230 yrkande 2, 2001/02:T254 yrkande 2 och 2001/02:T469 yrkande 2.

7. Företagsbilar

Riksdagen avslår motion 2001/02:Sk430 yrkandena 1 och 2.

8. Utbildning i alternativmedicin, m.m.

Riksdagen avslår motionerna 2001/02:So274 yrkande 2 och 2001/02:So623 yrkande 4.

9. Stöld och rån

Riksdagen avslår motionerna 2001/02:Sk229, 2001/02:Sk434, 2001/02:Sk400 yrkandena 1 och 2 samt 2001/02:N263 yrkande 18.

Reservation 3 (c)

10. Skattefri verksamhet som bedrivs kommunalt eller landstingskommunalt respektive i privat regi

Riksdagen avslår motion 2001/02:Sk491 yrkande 18.

Reservation 4 (m)

11. Skattefri verksamhet som bedrivs kommunalt eller landstingskommunalt eller av ideell förening

Riksdagen avslår motion 2001/02:Kr339 yrkande 14.

Reservation 5 (m)

12. Köp av utländska spelare och andra idrottsutövare

Riksdagen avslår motion 2001/02:Sk250.

13. Mervärdesskatt vid ombyggnation för särskilt boende

Riksdagen avslår motion 2001/02:Sk214.

14. Ersättningar till gode män och förvaltare

Riksdagen avslår motion 2001/02:Sk206.

15. Registreringsnummer för mervärdesskatt

Riksdagen avslår motion 2001/02:Sk270.

Stockholm den 21 mars 2002

På skatteutskottets vägnar

Arne Kjörnsberg

Följande ledamöter har deltagit i beslutet: Arne Kjörnsberg (s), Carl Fredrik Graf (m), Lisbeth Staaf-Igelström (s), Per Rosengren (v), Kenneth Lantz (kd), Carl Erik Hedlund (m), Per Erik Granström (s), Marietta de Pourbaix-Lundin (m), Ulla Wester (s), Marie Engström (v), Sven Brus (kd), Catharina Hagen (m), Gudrun Lindvall (mp), Rolf Kenneryd (c), Per-Olof Svensson (s) och Lennart Axelsson (s).

Redogörelse för ärendet

I det följande behandlar skatteutskottet de allmänna motionsyrkanden som gäller olika mervärdesskattefrågor som återstår efter höstens budgetbehandling. Motionsyrkandena återges i förteckningen över behandlade förslag, se bilaga.

Utskottets överväganden

Skattesats, digitala tjänster m.m.

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår motionsyrkanden om en allmän sänkning av mervärdesskatten, om att verka för att inom EU införa en nollskattesats på elektronisk handel och om en översyn av den allmänna nivån på mervärdesskatten.

Jämför reservation 1 (m).

Gällande bestämmelser

I Sverige tillämpas följande skattesatser för mervärdesskatten:

- 25 % = normalskattesats
- 12 % = livsmedel
hotellrums- och campinguthyrning
transport i skidlift
konstnärs försäljning av egna konstverk
import av konstverk, samlarföremål och antikviteter
- 6 % = dagstidningar, tidskrifter, böcker
entré till konserter, biograf-, teater-, opera- och balettföreställningar samt djurparker
personbefordran
viss biblioteksverksamhet
viss museiverksamhet
upphovsrätt till litterära och konstnärliga verk
rätt till ljud- och bildupptagning
idrottsområdet

I övriga EU-länder varierar den normala nivån på mervärdesskatten mellan 25 % (Danmark) och 15 % (Luxemburg). Tar man de stora länderna uppgår den normala momsen till 19,6 % i Frankrike, 20 % i Italien, 17,5 % i Storbritannien och 16 % i Tyskland.

När det gäller frågan var och hur elektroniska leveranser skall beskattas gäller skilda regler för varu- respektive tjänsteleveranser. Om det gäller online-leveranser av material av olika slag betraktas de i mervärdesskattehänseende som tjänsteomsättningar och inte varuomsättningar. Inom EG:s mervärdesskatteområde skall i sådana fall reglerna om mervärdesskatt vid omsättning av tjänster tillämpas. Detta innebär bl.a. att om köparen är en privat-

person i ett EG-land (t.ex. Sverige) och säljaren också finns i ett EG-land (samma eller ett annat) skall mervärdesskatt deklarerar av säljaren i säljarens land. Om det är så att köparen – fortfarande en privatperson – finns i ett EG-land (t.ex. Sverige) och säljaren finns i ett tredje land gäller andra regler. De svenska reglerna går i sådana fall ut på att säljaren utanför EG rätteligen skall registrera sig till mervärdesskatt här i Sverige och ta ut svensk mervärdesskatt för sina försäljningar online i Sverige. Ett problem med dagens regler är att dessa i princip innebär att tjänster som säljs över nätet av tredjelandsföretag till kunder i EU inte blir beskattade i EU. Det innebär också att tjänster som säljs av ett företag inom gemenskapen till kunder utanför EU beskattas i EU. Detta stämmer inte med den grundprincip man enats om för den elektroniska handeln och som innebär att beskattning skall ske där konsumtionen sker. De nuvarande reglerna medför också en konkurrensnackdel för EU-företagen som alltid måste ta ut moms vid försäljning av tjänster över nätet till privatpersoner inom EU. Utskottet återkommer i det följande till det förslag av EG-kommissionen som gäller ändring i sjätte mervärdesskattedirektivet vad gäller mervärdesskatteordningen för vissa tjänster som tillhandahålls på elektronisk väg (KOM (2000) 349).

Utredningar

Under våren 1999 tillkallade regeringen en särskild utredare för att göra en översyn av reglerna om skattskyldighet i mervärdesskattelagen m.m. Utredaren har bl.a. fått i uppdrag att redovisa hur mervärdesskattelagens olika regler beträffande skattskyldighet och yrkesmässig verksamhet överensstämmer med motsvarande EG-regler och vilka effekter skillnaderna i regelsystemen har. Utredaren skall sträva efter att föreslå ändringar av det svenska mervärdesskattesystemet som i detta avseende ytterligare anpassar mervärdesskattelagens regelsystem och begreppsapparat till det sjätte momsdirektivet. Utredaren skall också analysera det regelsystem i mervärdesskattelagen som styr vid vilken tidpunkt skattskyldighet och redovisningsskyldighet inträder. Utredningen har fått förlängning av utredningstiden och skall enligt planerna redovisa resultatet av sitt arbete senast den 30 september 2002 (Fi 1999:03, dir. 1999:10).

Regeringen tillsatte år 2000 en utredning med uppgift att lämna en samlad bedömning av internationaliseringens betydelse för svenska skattebaser och framtida skattestruktur (Skattebasutredningen). I direktiven till utredningen nämns bl.a. beskattningen av varor och tjänster. Utredningen skall bl.a. analysera möjligheten och önskvärheten av en likformig konsumtionsbeskattning samt för- och nackdelar hos de två grundläggande principerna för uttag av mervärdesskatt på gränsöverskridande handel (destinationsprincipen och ursprungsprincipen). Utredningens uppdrag skall vara slutfört senast den 15 november 2002 (Fi 2000:05, dir. 2000:51, tilläggsdirektiv 2002:14).

Arbete inom EU

Ett förslag angående avdragsrätt för mervärdesskatt lades fram av kommissionen år 1998 (KOM (1998) 377) med syfte att göra det enklare för företagare som agerar i andra EU-länder. Direktivförslaget består av två delar, dels frågan om harmonisering av avdragsrätten, dels frågan om ett s.k. gränsöverskridande avdragssystem. Förslaget om harmonisering av avdragsrätten rör utgifter för bl.a. personbilar (tjänstebilar och andra bilar som till viss del kan användas privat), logi, mat och representation. Förslaget om ett gränsöverskridande avdragssystem innebär att företagen, i stället för att ansöka om återbetalning i varje land där de haft moms-kostnader men inte är registrerade, skall få rätt att dra av mervärdesskatten i sina deklarationer i det land de är registrerade för mervärdesskatt. Den stat som medgett avdraget skall där-efter kunna återkräva skatten från det land där inköpet skett.

Förslaget behandlades under det svenska ordförandeskapet men togs inte upp under det belgiska. Frågan är heller inte prioriterad under det spanska ordförandeskapet.

Under år 2000 lade kommissionen fram ett förslag till ändring i sjätte mervärdesskattedirektivet rörande tillämpningen av direktivet vid elektronisk handel (KOM (2000) 349). Förslaget är begränsat till tjänster som levereras elektroniskt (s.k. online-leveranser) såsom musik, dataspel, programvaror m.m. och innebär bl.a. att försäljningen av elektroniskt levererade tjänster skall beskattas där konsumtionen sker, dvs. att endast sådant som konsumeras inom EU skall beskattas där. Tjänsterna skall undantas från beskattning när de tillhandahålls för att användas utanför EU. Syftet med ändringarna är att skapa lika villkor för beskattning av digital e-handel i enlighet med de principer som fastställdes vid 1998 års ministerkonferens i OECD och att göra överensstämmelsen så enkel och okomplicerad som möjligt. Vid Ekofinmötet den 12 februari 2002 nåddes en politisk överenskommelse i avvaktan på ett formellt antagande av direktivförslaget. Överenskommelsen bygger på ett kompromissförslag som lades fram under det svenska ordförandeskapet och innebär bl.a. att företag från tredje land som säljer tjänster över nätet till kunder i EU skall ha möjlighet att använda sig av en enda kontaktpunkt i EU och att skatteintäkterna skall distribueras därifrån till konsumtionslandet.

I juni år 2000 lade kommissionen fram ett s.k. meddelande som innehåller en ny arbetsstrategi för att förbättra det europeiska mervärdesskattesystemet. Meddelandet innehåller ett åtgärdsprogram för olika delar av mervärdesskattesystemet där lagstiftningsinsatser ansetts angelägna. Den nya arbetsstrategin innebär att det skall ske en successiv anpassning, modernisering och förenkling av mervärdesskattningen (KOM (2000) 348).

Hösten 2000 lämnade kommissionen ett förslag om förenkling och harmonisering av reglerna om fakturering på mervärdesskatteområdet (KOM (2000) 650). Förslaget innebär att reglerna om vad en faktura skall innehålla harmoniseras så att kraven på innehåll blir desamma inom hela unionen. En annan viktig del av förslaget är att elektroniska fakturor skall accepteras. Direktivet antogs av rådet den 20 december 2001 (2001/115/EG) och skall

vara genomfört i medlemsländernas nationella lagstiftning per den 1 januari 2004. Den svenska regeringen har för avsikt att lägga fram en proposition till riksdagen år 2003.

Under sommaren 2001 lämnade kommissionen ett förslag till ny förordning om administrativt samarbete inom momsområdet (KOM (2001) 294). Förslaget är ett led i kampen mot skatteundandraganden och bedrägerier. Förslaget har under det spanska ordförandeskapet nu tagits upp till behandling i rådsarbetsgruppen för indirekta skatter.

Motionerna

I motion Sk491 yrkandena 17 och 19 delvis av Carl Fredrik Graf m.fl. (m) begärs tillkännagivanden om att mervärdesskatten sänks till europeisk nivå. Enligt motionärerna medför den höga svenska nivån på mervärdesskatten att svenska företag har svårt att konkurrera med privatimport av bilar och andra kapitalvaror från övriga EU-länder. Den höga mervärdesskattenivån innebär också problem när det bl.a. gäller digitala leveranser.

I motion T409 yrkande 2 av Eva Flyborg m.fl. (fp) föreslås ett tillkännagivande om att verka för att det inom EU införs en nollskattesats på elektronisk handel. Denna skattesats skall gälla till dess en rejäl genomgång gjorts av momsreglerna för icke-elektroniska varor och tjänster och OECD-länderna kommit överens om en gemensam syn på beskattningen av den elektroniska handeln.

I motion Sk287 av Lennart Kollmats och Karin Pilsäter (fp) begärs en översyn av mervärdesskattenivån i Sverige. Motionärerna anser att en ny utredning behövs för att möta framtida utmaningar inom momsområdet. Det handlar dels om det internationella samarbetet, dels om hur konsumtions-skatterna långsiktigt skall hanteras för att i möjligaste mån undvika de absurda gränsdragningar som uppkommit till följd av ändrade skattesatser inom begränsade områden.

Utskottets ställningstagande

Enligt gängse mätningar är såväl det totala skatteuttaget som nivån på mervärdesskatten högre i Sverige än i de flesta andra industriländer. Som utskottet tidigare framhållit torde detta hänga samman med de generellt utformade välfärdssystemen i Sverige som i hög grad syftar till att kompensera för inkomstbortfall – och där ersättningarna beskattas – samt att vi i Sverige har en hög ambitionsnivå när det gäller offentligt finansierad verksamhet.

Utskottet konstaterar att de frågor som motionärerna tar upp redan uppmärksammats av regeringen som tillkallat en utredare, vars uppdrag är att lämna en samlad bedömning av hur den svenska skattestrukturen bör vara utformad i en värld med internationaliserade marknader för varor, tjänster och produktionsfaktorer samtidigt som de välfärdspolitiska ambitionerna bevaras på dagens nivå. I direktiven framhålls vidare att möjligheterna att ha ett i förhållande till vår omvärld avvikande skatteuttag även beror på den fortgående internationaliseringen av den svenska ekonomin, skattebasernas rör-

lighet och skattekonkurrensen mellan länderna. Vad särskilt gäller beskattningen av varor och tjänster pekas i direktiven också på de problem i kontrollhänseende som bl.a. den elektroniska handeln och den privata införseln av motorfordon från andra länder förorsakar och den betydelse dessa företeelser kan få för det svenska skatteunderlaget. Utredningens uppdrag skall vara slutfört senast den 15 november 2002 (dir. 2000:51).

Även inom EU har de spörsmål som aktualiseras i motionerna uppmärksamats. Bland annat har ett arbete pågått om mervärdesskattefrågor kring elektronisk handel och Internet som bl.a. avser kontrollfrågorna och behovet av ökat samarbete. Kommissionen lämnade sommaren 2000 ett förslag, (KOM (2000) 349), till ändring av de gemensamma mervärdesskattereglerna vad gäller mervärdesskatteordningen för vissa tjänster som tillhandahålls på elektronisk väg. Förslaget innebär att sådana tjänster (musik, dataspel, programvaror, böcker m.m.) som levereras elektroniskt skall beskattas inom EU om de konsumeras där. Tjänsterna skall undantas från beskattning i EU när de tillhandahålls för att användas utanför gemenskapen. Vidare innebär förslaget att om ett företag från tredje land säljer tjänster över nätet till privatpersoner i EU skall tredje land-företaget registrera sig i ett valfritt land och betala moms i det landet efter den skattesats som gäller där, oavsett i vilka andra EU-länder kunderna finns. Är köparen ett företag skall köparen förvärvsbeskattas. Kommissionens förslag har såvitt gäller hanteringen av momsen vid försäljning till privatpersoner inte accepterats av medlemsstaterna eftersom det befarades att skattesatserna, till följd av skillnaderna i skattesatser mellan de olika medlemsstaterna, skulle få en avgörande inverkan på vilket land tredje land-företagaren väljer att momsregistrera sig i. Medlemsländerna har dock nyligen enats om en lösning som bygger på det svenska ordförandeskapets kompromiss och som bl.a. innebär att tredje land-företagaren vid försäljning till privatpersoner skall ha möjlighet att använda sig av en enda kontaktpunkt i EU och att skatteintäkterna distribueras därifrån till konsumtionslandet. Skatt skall tas ut efter den skattesats som gäller i konsumtionslandet. Denna lösning skall gälla i tre år efter direktivets genomförande. Därefter är tanken att ett system skall tas i bruk som bygger på mera långsiktiga tekniska lösningar.

Det skall också nämnas att kommissionen förra året presenterade ett förslag till ny förordning om administrativt samarbete inom momsområdet (KOM (2001) 294). Förslaget är ett led i kampen mot skatteundandraganden och bedrägerier. Förslaget är ännu inte färdigbehandlat. Sverige har liksom övriga medlemsländer i huvudsak ställt sig positivt till förslaget till ny förordning.

Eftersom de frågor som motionärerna tar upp har uppmärksamats både av den svenska regeringen och inom EU finns det enligt utskottets uppfattning inte någon anledning för riksdagen att göra något tillkännagivande till regeringen av det slag som motionärerna efterlyser. Utskottet avstyrker motionsyrkandena.

Vissa varor och tjänster inom det lågbeskattade området

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen riktar ett tillkännagivande till regeringen om att se över tillämpningsområdet för de reducerade skattesatserna. En kartläggning bör ske av avgränsningsproblemen inom det lågbeskattade området. Även avgränsningsproblemen mellan områdena för lågbeskattning och full beskattning samt mellan områdena för beskattning och icke beskattning bör analyseras.

Motionerna

I ett antal motioner från den allmänna motionstiden föreslås att en översyn av mervärdesskattesatserna bör göras. I ett stort antal motioner krävs även att nya grupper av varor och tjänster skall lågbeskattas, företrädesvis på 6-procentsnivån. I somliga motioner uttrycks det på det sättet att gränsdragningen för redan lågbeskattade varor och tjänster skall utvidgas till att omfatta ytterligare varugrupper och verksamheter som ligger nära det lågbeskattade området men som på grund av den gällande gränsdragningen författningsmässigt kommit att hamna utanför lågbeskattningen. Genomgående åberopas rättviseskäl, branschekonomiska skäl samt det skälet att gränsdragningen mellan vad som är normalbeskattat och vad som är lågbeskattat kommit att framstå som obegriplig för många människor.

I några motioner från företrädare för *Socialdemokraterna* finns yrkanden som bör behandlas i detta sammanhang. Dit hör motion Sk396 av Åke Gustavsson m.fl. (s) i vilken det yrkas att gränsdragningarna på det som brukar innefattas i begreppet kulturområdet ses över, t.ex. skillnaden i skattesats när det gäller balett, folkparksdans, djurparker och nöjesparker. Sänkt mervärdesskatt på dans – eller åtminstone en översyn av frågan – yrkas även i motionerna Sk397 av Marianne Jönsson (s) och Sk398 av Hans Hoff m.fl. (s), medan det i motion Sk476 av Siw Wittgren-Ahl m.fl. (s) begärs sänkt mervärdesskatt på nöjesparker. Till den grupp av motioner som innehåller yrkanden om sänkt mervärdesskatt på viss vara hör även motion Sk440 av Carin Lundberg och Rinaldo Karlsson (s) med krav på att fotografi skall definieras som konst i mervärdesskattesammanhang och att mervärdesskatten sänks på fotografier.

Ett flertal motioner med denna inriktning har också lämnats av ledamöter från *Moderata samlingspartiet*. Motionärerna bakom motion Sk491 yrkande 19 delvis av Carl Fredrik Graf m.fl. (m) anser att en total översyn av mervärdesskattens konstruktion bör göras i syfte att minska momsrelaterade konkurrensnedvridningar såväl inom landet som i förhållande till EU. I motion Sk303 av Anders G Högmark och Jan-Evert Rådström (m) begärs en översyn av mervärdesskattesatserna inom kulturområdet, och motionärerna framhåller särskilt skillnaden i skattesatser mellan musikkonserter och danstill-

ställningar. Motion Sk205 av Rolf Gunnarsson (m) syftar också till att sänka mervärdesskatten på dans till 6 %. I partimotion K243 yrkande 10 av Bo Lundgren m.fl. (m) förespråkas en neutral tidningsmoms. I motionerna Sk210 av Anita Sidén och Elizabeth Nyström (m), Sk257 av Göte Jonsson och Carl G Nilsson (m), Sk290 av Ingvar Eriksson och Ewa Thalén Finné (m), Sk336 av Catharina Elmsäter-Svärd (m), Sk337 yrkande 1 av Anne-Katrine Dunker och Roy Hansson (m) och Sk449 av Anders Sjölund (m) är alla inriktade på att beskatta restaurangtjänster på samma låga nivå som mat och i några motioner begärs dessutom att restaurangnäringen ytterligare skall stimuleras genom sänkt elskatt, sänkta arbetsgivaravgifter och höjda representationsavdrag. Andra moderata motioner är inriktade på konstnärliga produkter och i motionerna Sk265 av Karin Falkmer (m), Sk284 av Elisabeth Fleetwood m.fl. (m), Sk335 av Karin Falkmer (m) och Sk394 av Anna Lilliehöök (m) begärs skattelättnader i olika former för galleriverksamhet, konstutställares införsel till Sverige av lånade konstverk samt försäljning av importerade konstverk.

Ledamöter från *Vänsterpartiet* har i en motion Sk399 av Charlotta L Bjälkebring och Tasso Stafilidis (v) begärt förslag om en utredning om att införa en generell skattesats på 6 % för all kulturell verksamhet.

Två motioner som bör tas upp i detta sammanhang har lämnats av ledamöter från *Kristdemokraterna*. I motion Sk299 av Sven Brus och Kenneth Lantz (kd) begärs en utredning av möjligheten att införa en mer enhetlig kultur moms så att även dansbandskulturen kan omfattas av den lägre nivån. I motion Sk401 av Chatrine Pålsson (kd) yrkas sänkt mervärdesskatt på färdiglagad mat som serveras på restaurang.

Centerpartiet yrkar i partimotion Kr279 yrkande 12 av Agne Hansson m.fl. (c) en utredning om vilka faktorer och värderingar som skall ligga till grund för vilka olika skattesatser som skall tillämpas på olika kulturverksamheter, som t.ex. dans, bild och form samt försäljning av konst. Även i motion Sk395 av Eskil Erlandsson och Erik Arthur Egervärn (c) begärs en utredning om sänkt mervärdesskatt på dans. I motion Sk313 av Kenneth Johansson m.fl. (c) krävs sänkt mervärdesskatt på skidliftsverksamhet till 6 %.

Även motioner av ledamöter från *Folkpartiet liberalerna* berör kulturområdet. I motion Sk483 av Karin Pilsäter (fp) efterlyses en utredning om att införa en renodlad kultur moms innefattande även dans. I motion Kr419 yrkande 5 av Ana Maria Narti m.fl. (fp) begärs också en utredning av konsekvenserna av att införa en enhetlig mervärdesskatt på kulturområdet.

Miljöpartiet begär i partimotion Kr422 yrkande 12 av Matz Hammarström m.fl. (mp) förslag som skall gå ut på att mervärdesskattebefria inköp av konst inom den privata sektorn, dvs. som köps för att utsmycka lokaler, kontor, mottagningar etc. Vidare yrkas i motion Sk484 av Gudrun Lindvall och Catharina Elmsäter-Svärd (mp, m) sänkt mervärdesskatt på entréavgiften på s.k. Science Centers till 6 %.

Utskottets ställningstagande

1990 års skattereform innebar för mervärdesskattens del en avsevärd breddning av basen, som bl.a. motiverades av behovet av att bidra till reformens finansiering. Ambitionen var emellertid också att skapa en enhetlig och neutral mervärdesskatt som omfattade i princip all omsättning av varor och tjänster med en enhetlig skattesats. Syftet var dels att skapa ett så enkelt system som möjligt genom att beskattningen gjordes praktiskt taget generell – endast enstaka undantag från mervärdesskatteplikten kom att ingå i mervärdesskattesystemet efter skattereformen –, dels att undvika att snedvridningar uppstod på grund av olikheter i beskattningen.

Genom lagen (1990:575) om tillfällig höjning av mervärdesskatten höjdes mervärdesskatten den 1 juli 1990 från 19 till 20 % (prop. 1989/90:150, bil. 4, bet. 1989/90:FiU40). Detta innebar en höjning av skatten räknad på priset före skatt från 23,46 till 25 %. Den generella nivån på mervärdesskatten har sedan dess legat kvar på 25 % på priset exklusive skatten (när i fortsättningen nivån anges avses detta beräkningssätt).

Redan fr.o.m. den 1 januari 1992 sänktes emellertid mervärdesskatten på livsmedel och vissa tjänster till 18 % (prop. 1991/92:50, bet. 1991/92:SkU5). Denna lägre skattesats höjdes senare till 21 % (1992/93:50 bil. 5, bet. 1992/93:FiU1, bet. 1992/93:SkU18). Den 1 november 1995 slopades undantaget från skatteplikt för omsättning och införsel av alster av bildkonst, vilka ägs av upphovsmannen eller dennes dödsbo. Om konstnärens försäljning överstiger 300 000 kr skall konstnären från detta datum ta ut moms med 12 % (prop. 1994/95:202, SFS 1995:700). Skattesatsen för livsmedel sänktes där- efter igen, denna gång från 21 % till 12 % fr.o.m. den 1 januari 1996, vilket bl.a. fick till följd att 21-procentsnivån helt försvann ur systemet (prop. 1994/95:150 bil. 7, bet. 1994/95:FiU20). På denna nivå har mervärdesskatten på livsmedel legat kvar. På ett annat område infördes dock senare en ny skattenivå på 6 %, nämligen för bl.a. dagstidningar (prop. 1995/96:45, bet. 1995/96:SkU12) och biografställningar (prop. 1995/96:191, bet. 1995/96:SkU28).

Genom beslut i riksdagen hösten 1994 skedde en långtgående anpassning av det svenska mervärdesskattesystemet till EG:s mervärdesskatte regler. En ny mervärdesskattelag antogs, nämligen mervärdesskattelagen (1994:200), ML. De nya bestämmelserna i ML gavs en utformning som låg väl i linje med det s.k. sjätte mervärdesskattedirektivet (77/388/EEG), vilket bl.a. innebar att skattebasen fick en omfattning som nära överensstämde med direktivet.

I syfte att ytterligare anpassa det svenska mervärdesskattesystemet till det sjätte mervärdesskattedirektivet beslutade riksdagen under hösten 1996 om flera betydande förändringar inom området utbildning, kultur och idrott, vilka trädde i kraft den 1 januari 1997. Inom utbildningsområdet begränsades den kvarvarande skattefriheten i princip till utbildning som anordnades av det allmänna eller av en av det allmänna erkänd utbildningsanordnare. Kommer- siella utbildningstjänster skulle däremot omfattas av skatteplikten och beskattas på normal nivå, dvs. 25 %. Inom kultursektorn slopades skattefri-

heten för bl.a. konserter och olika sceniska framställningar, vilka kom att beskattas med 6 %. Inom idrottsområdet begränsades skattefriheten till tjänster som tillhandahölls av staten eller en kommun eller en allmännyttig ideell förening. Kommersiell verksamhet inom idrottsområdet skulle beskattas med 6 %.

Persontransporter inklusive transport i skidlift beskattades tidigare med 12 %. Från och med den 1 januari 2001 gäller att personbefordran utom sådan befordran där resemomentet är av underordnad betydelse beskattas med endast 6 %, dock att transport i skidliftar liksom tidigare beskattas med 12 % (prop. 2000/01:1, bet. 2000/01:FiU1, bet. 2000/01:SkU7). Skattenivån 6 % infördes samtidigt för tillträde till och förevisning av djurparker (prop. 2000/01:23, bet. 2000/01:SkU7). Vidare beslutade riksdagen under hösten 2001 att sänka mervärdesskatten på böcker och tidskrifter fr.o.m. den 1 januari 2002 från 25 % till 6 %.

De svenska skattenivåerna och skattenedsättningarna följer strikt bestämmelserna i EG:s sjätte mervärdesskattedirektiv. Enligt dessa bestämmelser får medlemsstaterna tillämpa en eller två reducerade skattesatser vid sidan av grundskattesatsen. De lägre skattesatserna får dock inte vara lägre än 5 %, och de skall endast tillämpas på tillhandahållande av sådana varor och tjänster som angetts särskilt i en bilaga till direktivet (artikel 12 punkt 3 b). Den nämnda bilagan – bilaga H (92/77/EEG) – innehåller en förteckning över omsättning av varor och tjänster på vilka reducerade mervärdesskattesatser kan tillämpas.

De olika differentieringarna av mervärdesskatten är motiverade av olika skäl, bl.a. fördelningspolitiska, kulturpolitiska och branschekonomiska skäl. Sammantaget har emellertid systemet kommit att bli alltmer svåröverskådligt och krångligt. Gränsdragningen mellan varor och tjänster som beskattas på normal nivå, 12-procentsnivån, 6-procentsnivån respektive undantas från beskattning framstår i en del fall som svårbegriplig, godtycklig och orättvis. Skattemyndigheterna tvingas till grannlaga avgöranden om huruvida olika varor och verksamheter skall hänföras till den ena eller den andra gruppen. En av lagstiftningstekniska och praktiska skäl motiverad önskan att göra gränsen för ett lågbeskattat område så snäv som möjligt för att underlätta tillämpningen ger ibland upphov till känsliga och vidlyftiga rättvisediskussioner, när ett besläktat och näraliggande område beskattas på en högre nivå. Företag och andra näringsidkare lägger ibland ned avsevärda ansträngningar och betydande kostnader på att få till stånd en förmånligare mervärdesbeskattning av just de varor och tjänster som det företaget eller den näringsidkaren producerar, dvs. att få med dessa varor och tjänster i en lågbeskattad sektor.

Mot bakgrund härav finner utskottet att regeringen bör se över tillämpningsområdet för de reducerade skattesatserna. En kartläggning bör ske av avgränsningsproblemen inom de lågbeskattade områdena. Även avgränsningsproblemen mellan områdena för lågbeskattning och full beskattning samt mellan områdena för beskattning och icke beskattning bör analyseras. Översynen bör syfta till en begränsning av avgränsningsproblemen och även

innefatta en analys av skattesatsernas struktur utifrån rättsliga, administrativa, ekonomiska, fördelningspolitiska och statsfinansiella aspekter. Likaså bör mervärdesskattens påverkan på konkurrenssituationen mellan och inom olika branscher belysas. Översynen bör givetvis beakta vad som är tillåtet enligt gällande EG-regler på området, men inom ramen för dessa regler får översynen – om det bedöms som motiverat – lämna de förslag till förändringar som behövs. Översynen bör även beakta de förslag som i höst kommer att lämnas av Mervärdesskatteutredningen (dir. 1999:10) och Skattebasutredningen (dir. 2000:51).

Utskottet anser att riksdagen bör rikta ett tillkännagivande om det nyss anförda till regeringen. Härmed får enligt utskottets mening de motioner som behandlas under detta avsnitt i större eller mindre delar anses bifallna eller i vart fall rimligen tillgodosedda.

Hushållsnära tjänster

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår motionsyrkandet om sänkt mervärdesskatt på s.k. hushållsnära tjänster.

Gällande bestämmelser

Hushållsnära tjänster beskattas på normal nivå, dvs. 25 %. Genom rådets direktiv 1999/85/EG kunde de medlemsstater som så önskade ta ut lägre mervärdesskatt under tre år på vissa arbetskraftsintensiva tjänster, t.ex. småreparationer, fönsterputsning och städning. Sverige anmälde aldrig något önskemål om en sådan sänkning och nu föreligger inte längre den möjligheten.

Motionen

I motion Sf395 yrkande 3 av Lars Leijonborg m.fl. (fp) begärs sänkt moms på hushållsnära tjänster. Motionärernas syfte är bl.a. att minska stressen för äldre personer och dubbelarbetande familjer.

Utskottets ställningstagande

De skattesänkningar som motionärerna förordar var det tidigare möjligt att under vissa förutsättningar genomföra under en begränsad tid. Sverige anmälde aldrig något önskemål om att delta i detta försök. Resultatet av försöket kommer att utvärderas av EG-kommissionen. För närvarande tillåter inte EG-reglerna om mervärdesskatt sådana skattesänkningar som motionärerna föreslår, och utskottet avstyrker därför motionen.

Fastighetsskötsel

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår motionsyrkanden om slopad eller sänkt mervärdesskatt på fastighetsskötsel i egen regi.
Jämför reservation 2 (kd).

Motionerna

I motion Sk469 av Lilian Virgin m.fl. (s) begärs ett tillkännagivande om att slopa mervärdesskatten på fastighetsskötsel i egen regi eller ändra beloppsgränsen för när skatt skall tas ut.

I motion Bo320 yrkande 21 av Ulla-Britt Hagström m.fl. (kd) efterlyses ändrade skatteregler i syfte att öka hyresgästernas möjligheter till självförvaltning. På sikt bör förvaltningsmomsen för fastigheter sänkas, anser motionärerna.

Utskottets ställningstagande

Fastighetsskötare skall, även om verksamheten inte i övrigt är momspliktig, uttagsbeskattas om han eller hon i egen regi utför vissa tjänster som avser fastigheten eller skötseln därav. De tjänster som skall beskattas är bl.a. underhåll, lokalstädning, fönsterputsning, renhållning och annan fastighetsskötsel. Bakgrunden till bestämmelsen är att många fastighetsförvaltande företag, bl.a. bostadsförvaltningsföretagen, inte är skyldiga att ta ut mervärdesskatt i sin verksamhet och därför inte heller kan dra av den skatt som fristående fastighetsskötare debiterar. För att undvika att bostadsförvaltarna och andra momsbefriade företag av skatteskal helt går över till fastighetsskötsel i egen regi har sådan egenregiverksamhet belagts med moms om kostnaden överstiger 150 000 kr. Regeln tillkom i samband med 1990 års skattereform (prop. 1989/90:11).

Beskattningen syftar till att förhindra konkurrensnedvridande effekter av den mervärdesskattefrihet som gäller för bostadsförvaltare och vissa andra fastighetsförvaltare, och utskottet är inte berett att tillstyrka att denna beskattningsregel slopas. Det skall också nämnas att regeringen i år infört ett tillfälligt investeringsbidrag i syfte att främja nyproduktionen av hyreslägenheter, särskilt i tillväxtregioner. Investeringsbidraget förväntas bidra till en ökad produktion av hyresbostäder tillgängliga för bredare inkomstgrupper.

Utskottet avstyrker med det anförda de aktuella motionsyrkandena.

Miljömärkta produkter

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår motionsyrkanden om sänkt mervärdesskatt på miljövänligt producerade produkter bl.a. med hänvisning till kommande utredning.

Gällande bestämmelser, m.m.

Några särbestämmelser om miljömärkta produkter finns inte i mervärdesskattelagen och inte heller i EG-direktivet om mervärdesskatt. Sådana varor beskattas således enligt generella regler.

I kommissionens meddelande KOM (2000) 348 om en strategi för förbättring av mervärdesskattesystemets funktion inom ramen för den inre marknaden aviserades att frågan om tillämpning av reducerade skattesatser för att bl.a. främja miljöskydd kommer att ägnas särskild uppmärksamhet, och i kommissionens grönbok om integrerad produktpolicy KOM (2001) 68 presenteras en strategi som går ut på att förstärka och rikta om den produktrelaterade miljöpolitiken för att främja utvecklingen av en marknad för miljövänligare produkter. Grönboken innehåller ett omfattande program av åtgärder, och bl.a. förs tankar fram på en differentierad beskattning utgående från produkternas miljöprestanda och ett införande av sänkt mervärdesskatt för produkter som utmärks med gemenskapens miljömärke.

Den svenska regeringen har nyligen beslutat att tillsätta en arbetsgrupp med uppdrag att utreda möjligheten av och lämpligheten i att sänka mervärdesskatten på omsättning av miljömärkta livsmedel. Arbetsgruppens analys skall avse de rättsliga, administrativa och praktiska förutsättningarna för en sådan sänkning. I samband därmed skall även en mer generell analys göras av lämpligheten av att använda mervärdesskatten, liksom även andra skatter, som miljöpolitiskt styrmedel.

Motionerna

I motion MJ518 yrkande 20 av Matz Hammarström m.fl. (mp) begärs ett tillkännagivande om sänkt moms på ekologiskt framtagna produkter. I motion N365 yrkande 7 av Ingegerd Saarinen m.fl. (mp) framställs ett yrkande om att slopa moms på miljövänligt producerade produkter.

Utskottets ställningstagande

Utskottet noterar att den av motionärerna aktualiserade frågan om reducerad mervärdesskatt på miljövänligt producerade produkter är föremål för uppmärksamhet i EG-kommissionen samt av den svenska regeringen som nyligen beslutat om att tillsätta en arbetsgrupp för att utreda möjligheten av och lämpligheten i att sänka mervärdesskatten på miljömärkta livsmedel. Det finns därför enligt utskottets mening anledning att avvakta resultatet av detta

arbete. Då någon åtgärd av riksdagen för närvarande inte kan anses aktuell avstyrker utskottet motionsyrkandena.

Körkortsutbildning

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår motionsyrkanden om sänkt skatt på körkortsutbildning.

Gällande bestämmelser

Skatteplikt på bl.a. körkortsutbildningar infördes i samband med att utbildningsområdet generellt på grund av EG-rättens krav infogades i det skattepliktiga området (prop. 1996/97:10, bet. 1996/97:SkU6). För att mildra effekterna för bilskolorna infördes samtidigt en avdragsrätt för bilskolornas förvärv och förhyrning av fordon.

Motionerna

I motionerna Ub230 yrkande 2 av Amanda Agestav och Magnus Jacobsson (kd), Sk262 av Sofia Jonsson och Birgitta Carlsson (c), T254 yrkande 2 av Birgitta Sellén (c) och T469 yrkande 2 av Elver Jonsson (fp) yrkas sänkt mervärdesskatt på körkortsutbildning.

Utskottets ställningstagande

Utskottet har tidigare vid upprepade tillfällen avstyrkt motioner om slopad eller sänkt mervärdesskatt på körkortsutbildning med hänvisning till att detta inte är möjligt enligt EG-rätten. Utskottet har även erinrat om att bilskolorna, till skillnad från de flesta andra företag, har rätt till avdrag för mervärdesskatt som belöper på inköp och leasing av bilar. Utskottet vidhåller sitt tidigare ställningstagande och avstyrker därmed nu aktuella motionsyrkanden med denna inriktning.

Företagsbilar

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår ett motionsyrkande om avdrag för ingående mervärdesskatt för sådana lastbilar som i dag betraktas som personbilar.

Gällande bestämmelser

För förvärv av personbilar råder avdragsförbud enligt ML, utom i några speciella verksamheter. Som personbil räknas enligt ML även bl.a. lastbil med skåpkarosseri utan separat förarhytt och med en totalvikt om högst 3 500 kg.

Andra lastbilar behandlas som normala varor i mervärdesskattehänseende och är alltså inte utsatta för någon särskild begränsning i vad gäller avdragsrätten för näringsidkare.

Som tidigare nämnts behandlas reglerna om avdragsrätt för lastbilar och andra fordon i direktivförslaget KOM (1998) 377. Förslaget är ännu inte färdigbehandlat i ministerrådet.

Motionen

I motion Sk430 yrkandena 1 och 2 av Lars Lindblad (m) begärs att mervärdesskattelagen ses över i syfte att ändra reglerna om rätt till avdrag för ingående mervärdesskatt för företagsbilar. Motionären anser att nuvarande bestämmelser är ineffektiva och ger upphov till onödigt krångel.

Utskottets ställningstagande

Utskottet instämmer i att bestämmelserna i ML om avdragsrätt för förvärv av fordon på grund av den nuvarande gränsdragningen mellan fordon som räknas som personbilar och fordon som anses som lastbilar kan förefalla svårförståelig i vissa fall. När ett liknande yrkande behandlades förra året ansåg utskottet att EG-kommissionens förslag till nya regler om avdragsrätt för mervärdesskatt bör slutbehandlas innan riksdagen tar ställning till sådana förändringar av avdragsrätten som motionären begär. Utskottet som vidhåller denna uppfattning noterar dock att frågan inte varit uppe på dagordningen sedan det svenska ordförandeskapet avslutades och vill därför betona vikten av att man från svenskt håll driver på för att påskynda arbetet inom EU. Motionen avstyrks därmed.

Utbildning i alternativmedicin, m.m.

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår motionsyrkanden om sänkt mervärdesskatt på alternativmedicinska behandlingar och om slopad mervärdesskatt på utbildning för yrkesutövare av komplementär- och alternativmedicin.

Gällande bestämmelser

Enligt 3 kap. 4 § ML undantas från skatteplikt omsättning av tjänster som utgör sjukvård, tandvård och social omsorg. För skattefrihet krävs att sjukvården omfattar sådana åtgärder som definitionsmässigt är sjukvård och att sjukvården tillhandahålls vid sjukvårdsinrättningar eller av någon med särskild legitimation att utöva sjukvårdsyrke. För s.k. alternativvård gäller däremot inte skattefriheten.

Även läkemedel är undantagna från skatteplikt. Undantaget gäller dock bara läkemedel som utlämnas enligt recept eller säljs till sjukhus eller införs

till landet i anslutning till sådan utlämning eller försäljning (3 kap. 23 § mervärdesskattelagen).

Icke skattepliktig utbildning är enligt ML sådan grundskole-, gymnasieskole- och högskoleutbildning som sker i det allmännas regi eller av erkänd utbildningssamordnare samt övrig utbildning som berättigar till studiemedel enligt studiestödslagen. Med det allmänna avses stat, kommun eller landsting. Med uttrycket av erkänd utbildningssamordnare avses t.ex. fristående skolor och kompletterande skolor som tillhandhåller utbildning som ett led i det allmännas utbildningsinsatser. Skatteplikt gäller däremot för i princip all kommersiellt bedriven utbildning som sker utom ramen för den ordinarie skolutbildningen och som inte heller berättigar till studiestöd.

Motionerna

I motion So623 yrkande 4 av Gunnel Wallin och Marianne Andersson (c) begärs ett tillkännagivande om att utbildning för yrkesutövare inom komplementär- och alternativmedicin bör befrias från mervärdesskatt. Motionärerna anför att det inte finns någon komplementär- eller alternativmedicinsk utbildning i det traditionella svenska skolväsendet och att de personer som vill utbildas inom området måste söka sig till den privata utbildningsmarknaden. Sådan utbildning är belagd med 25 % moms.

I motion So274 yrkande 2 av Inger Strömbom m.fl. (kd, m, c) begärs slopad mervärdesskatt på komplementär- och alternativmedicinska behandlingsformer. Motionärerna framhåller att dessa behandlingsformer blivit alltmer erkända och använda.

Utskottets ställningstagande

Frågan om skattenedsättning på alternativmedicinska behandlingar har prövats av utskottet vid ett flertal tillfällen under de senaste åren. Utskottet har avstyrkt sådana motionsyrkanden bl.a. med hänvisning till de kostnader för staten som en sådan åtgärd skulle föra med sig och till de avgränsningsproblem som skulle kunna uppstå gentemot andra typer av verksamheter vars ändamål också är att göra människor friskare. Utskottet har inte ändrat ståndpunkt i denna fråga och avstyrker därför även nu aktuell motion.

Även motionsyrkandet om slopad mervärdesskatt på utbildning för yrkesutövare av komplementär- och alternativmedicin avstyrks.

Stöld och rån

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår motionsyrkanden om reducerad mervärdesskatt för förlust av kontanta medel genom stöld eller rån.

Jämför reservation 3 (c).

Gällande bestämmelser

Enligt 1 kap. 1 § mervärdesskattelagen skall mervärdesskatt betalas vid omsättning av varor och tjänster om omsättningen är skattepliktig och sker i yrkesmässig verksamhet. Bestämmelser om hur och på vilket underlag skatten skall beräknas finns i 7 kap. mervärdesskattelagen. Normalt beräknas skatten som en procentsats på priset för varan eller tjänsten (beskattningsunderlaget). Enligt en särskild bestämmelse får den skattskyldige minska beskattningsunderlaget om det uppkommer en förlust på en fordran avseende ersättning för en vara eller en tjänst, s.k. kundförlust. Minskningen får ske med ett belopp som motsvarar förlusten.

Mervärdesskattelagen innehåller i övrigt inte någon bestämmelse om att hänsyn skall tas till förluster i en verksamhet. En skattskyldig är således skyldig att redovisa mervärdesskatt även om den ersättning han eller hon har uppburit för omsättningen har förlorats genom exempelvis stöld e.d. Det är endast vid kundförlust som beskattningsunderlaget får minskas.

De nu redovisade reglerna i mervärdesskattelagen stämmer överens med bestämmelserna i EG:s sjätte mervärdesskattedirektiv. EG-direktivet medger inte att beskattningsunderlaget får ändras därför att vederlaget för en eller flera omsättningar förloras genom t.ex. stöld.

Från och med 1999 års taxering föreligger en viss avdragsrätt vid inkomstbeskattningen för förluster av kontanta medel i näringsverksamhet genom brott. Enligt den aktuella propositionen (prop. 1996/97:154 s. 35 f.) övervägde regeringen att också föreslå regler som skulle göra det möjligt att ändra underlaget vid mervärdesbeskattningen när förluster uppkommit genom brott, t.ex. stöld. Enligt regeringens bedömning tydde emellertid en genomgång av EG-rätten på att gemenskapslagstiftningen inte medgav att Sverige införde regler för ändring av beskattningsunderlaget i sådana fall då vederlaget för en omsatt vara eller tjänst stulits. Dessutom ansåg regeringen att ett införande av en rätt till ändring av beskattningsunderlaget skulle strida mot mervärdeskattelagens grundläggande principer. Regeringen föreslog därför inte några sådana regler.

Skatteutskottet, som beträffande denna fråga var enigt, avvek inte från regeringens bedömning (1997/98:SkU2). Detta ställningstagande har senare vidhållits av utskottet, senast i betänkande 2000/01:SkU26.

Motionerna

I motionerna Sk229 av Margareta Cederfelt (m) och Sk400 yrkande 2 av Henrik S Järrel (m) efterlyses en möjlighet till avdrag för mervärdesskatt för förlust på grund av stöld eller rån. I den sistnämnda motionen yrkande 1 begärs också att regeringen inom EU skall verka för att gemenskapsrätten, såvitt avser uttag av mervärdesskatt, ändras så att belopp som förlorats genom rån, stöld och liknande tillgreppsbrott inte skall ingå i beskattningsunderlaget.

I motionerna N263 yrkande 18 av Agne Hansson m.fl. (c) och Sk434 av Johan Pehrson och Ana Maria Narti (fp) begärs en översyn av mervärdes-

skattelagens regler i syfte att förhindra att den enskilde företagaren tvingas betala moms på vederlag som förlorats genom t.ex. stöld eller rån.

Utskottets ställningstagande

Med hänvisning till den ovan lämnade redogörelsen över vad som förekommit rörande den nu aktuella frågan vidhåller utskottet sin uppfattning att ett införande av en rätt till reduktion av beskattningsunderlaget för mervärdesskatt på det sätt som motionärerna begär skulle strida mot såväl gällande EG-regler som grundläggande principer för mervärdesskatteordningen. Ett tillmötesgående av motionärernas önskemål skulle dessutom ge upphov till vissa problem, t.ex. då det gäller hanteringen av gjorda avdrag för mervärdesskatt, försäkringsfrågor m.m. Utskottet avstyrker därför motionerna.

Skattefri verksamhet som bedrivs kommunalt eller landstingskommunalt respektive i privat regi

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår ett motionsyrkande om ändrade regler för att åstadkomma bättre konkurrensläge för privat sjukvård, tandvård, undervisning och social omsorg i förhållande till den offentliga verksamheten på dessa områden då det gäller kompensation för ingående mervärdesskatt.

Jämför reservation 4 (m).

Gällande bestämmelser, m.m.

Mervärdesskattesystemet innebär att bara den som har mervärdesskattepliktig omsättning får dra av mervärdesskatt på inköp av varor och tjänster. Kommunerna och landstingen har sålunda i och för sig inte någon avdragsrätt för kostnader som är hänförliga till skattefri verksamhet men kan i många fall få kompensation inom ramen för systemet med mervärdesskattekonton för kommuner och landsting. Kommunerna får dock betala en avgift till systemet för att finansiera uttagen.

Fristående skolor med allmänt stöd som är befriade från mervärdesskatt saknar följaktligen också avdragsrätt. I förordningen (1996:1206) om fristående skolor föreskrivs dock att ersättning för sådan ingående mervärdesskatt som skolan saknar avdragsrätt för skall ingå i bidragen.

Tandvården är också en verksamhet som inte är skattepliktig och som därför saknar avdragsrätt. Frågan om tandvården har behandlats i finansutskottets betänkande 2000/01:FiU3 (s. 20–21). I betänkandet lämnas utförliga överväganden som resulterar i att frågan om konkurrensneutralitet inom vuxentandvården bör kunna lösas på frivillig väg. Finansutskottet hänvisar också till att regeringen har aviserat att ytterligare analyser av kommunkontosystemet kommer att göras. Regeringen har därefter tillsatt en arbetsgrupp för översyn

av kommunkontosystemet och en utredning Kontroll och omprövning av beslut om utbetalning av kommunkontosystemet (dir. 2000:98).

I slutet av juni 2001 överlämnade utredningen Kontroll och omprövning av beslut om utbetalning av kommunkontosystemet sitt betänkande (SOU 2001:50) till regeringen. Betänkandet har remissbehandlats och en proposition är aviserad till den 21 mars 2002.

Motionen

I motion Sk491 yrkande 18 av Carl Fredrik Graf m.fl. (m) efterlyses en förbättrad konkurrenssituation för de privata alternativen i förhållande till de offentliga då det gäller kompensation för ingående mervärdesskatt. Motionärerna nämmer sjukvård, tandvård, undervisning och social omsorg. Vidare anser motionärerna att Sverige skall verka för en ändring i EU:s mervärdesskatteregler så att berörda verksamheter kan fogas in i mervärdesskattesystemet och avdrag göras.

Utskottets ställningstagande

Utskottet noterar att den av motionärerna aktualiserade frågan om konkurrensneutralitet redan är uppmärksammat av regeringen. Riksdagen bör därför inte nu ta ställning till hur man lämpligen bör förfara med dessa frågor i fortsättningen utan avvakta resultatet av regeringens överväganden. Utskottet avstyrker därför motionen.

Skattefri verksamhet som bedrivs kommunalt eller landstingskommunalt eller av ideell förening

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår ett motionsyrkande om ändringar i mervärdesskattelagen för att åstadkomma samma villkor för föreningsägda idrottsanläggningar och motsvarande kommunala eller landstingskommunala verksamheter.

Jämför reservation 5 (m).

Gällande bestämmelser, m.m.

Allmännyttiga föreningar, som bedriver verksamhet som de inte behöver betala inkomstskatt för, skall enligt 4 kap. 8 § mervärdesskattelagen heller inte betala någon moms för denna verksamhet. På motsvarande sätt som beträffande inkomstskatten för rörelseinkomster gäller således för en sådan förening att moms inte skall tas ut vid försäljningen av varor och tjänster, som har ett naturligt samband med den allmännyttiga verksamheten eller av hävd har utnyttjats som finansieringskälla för ideellt arbete.

Mervärdesskattesystemet innebär vidare att bara den som har momspliktig verksamhet får dra av moms på inköp av varor och tjänster. Allmännyttiga

ideella föreningar, som är befriade från inkomstskatt och moms, saknar således – liksom privatpersoner – möjlighet att dra av momsen på sina inköp. Kommunerna har inte heller någon avdragsrätt för kostnader som är hänförliga till skattefri verksamhet men kan i många fall få kompensation inom ramen för systemet enligt lagen (1995:1518) om mervärdesskattkonton för kommuner och landsting, det s.k. kommunkontosystemet. Kommunerna får dock betala en avgift till systemet för att finansiera uttagen.

Utredaren som skall göra en översyn av reglerna om skattskyldighet i mervärdesskattelagen, m.m. (dir. 1999:10) skall särskilt analysera hur ideella föreningars verksamhet överensstämmer med EG-direktivets verksamhetsinriktade undantag från skatteplikt för organisationer utan vinstintresse samt hur nuvarande svenska regler påverkar konkurrensneutraliteten i allmänhet och i förhållande till små och medelstora företag i synnerhet. Utredaren skall också uppmärksamma den situationen att det nuvarande undantaget i mervärdesskattelagen medför nackdelar för de ideella föreningarna, t.ex. när konkurrerande kommersiella företag beskattas med en reducerad skattesats men har en avdragsrätt för den ingående momsen som den ideella föreningen saknar.

Motionen

I motion Kr339 yrkande 14 av Kent Olsson m.fl. (m) begärs ett tillkännagivande om lika villkor beträffande mervärdesskatten för idrottsanläggningar som drivs av föreningar och sådana som drivs kommunalt.

Utskottets ställningstagande

Frånvaron av avdragsrätt för de allmännyttiga ideella föreningarna är en naturlig följd av att deras verksamhet inte är skattepliktig. Föreningarna har i detta hänseende samma ställning som vanliga fysiska personer. Motionsyrkanden liknande det nu aktuella har tidigare behandlats av utskottet och avstyrkts med hänvisning till att den ovan nämnda utredningen, som skall göra en översyn av reglerna om skattskyldighet i mervärdesskattelagen, bl.a. skall uppmärksamma sådana spörsmål som lyfts fram av motionärerna. Utskottet anser liksom tidigare att ett ställningstagande till frågor som rör avsaknaden av avdragsrätt för mervärdesskatt i föreningsbedriven verksamhet bör anstå till dess att utredaren är klar med sitt uppdrag och det efterföljande beredningsarbetet i Regeringskansliet slutförts. Utskottet avstyrker således motion Kr339 yrkande 14.

Köp av utländska spelare och andra idrottsutövare

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår motionsyrkandet om att slopa mervärdesskatten vid idrottsklubbarnas köp av utländska spelare.

Bakgrund

Mervärdesskatten på s.k. övergångsersättningar inom idrotten är en speciell mervärdesskattefråga som givit upphov till olika skatteprocesser. RSV har i ett brevvar till Svenska Fotbollförbundet i oktober 1998 gett uttryck åt uppfattningen att en fotbollsförening, som är en allmännyttig ideell förening, i princip är att betrakta som en näringsidkare i ML:s mening men att en sådan förening som regel inte är skyldig att betala mervärdesskatt till staten i samband med att den överlåter rätten till en spelare i föreningen till en annan förening. Däremot, när det gäller en svensk förenings förvärv från utlandet av en spelare, anser RSV att det är fråga om en sådan i sig skattepliktig omsättning inom landet som medför att förvärvaren (föreningen) blir skyldig att betala mervärdesskatt (s.k. förvärvsskatt) till staten enligt 1 kap. 2 § 2 ML.

Motionen

I motion Sk250 av Yilmaz Kerimo och Carina Hägg (s) begärs ett tillkännagivande om att slopa mervärdesskatten vid idrottsklubbarnas köp av utländska spelare. Motionärerna framhåller att en ideell förening som inte får dra av moms får svårt att hävda sig gentemot klubbar som bildat bolag.

Utskottets ställningstagande

Utskottet anser liksom tidigare att det finns många skäl som talar mot att ideella föreningar beskattas för förvärv av spelare från utlandet. Med anledning av att den utredning som skall göra en översyn av reglerna om skattskyldighet i mervärdesskattelagen m.m. (dir. 1999:10) enligt sina direktiv skall ta upp frågan anser utskottet att något uttalande från riksdagen inte är påkallat. Utskottet vill dock understryka vikten av att rättsfrågan och problematiken noga penetreras och att EG-perspektivet beaktas i utredningsarbetet. Med det anförda avstyrks motionen.

Mervärdesskatt vid ombyggnation för särskilt boende**Utskottets förslag i korthet**

Riksdagen avslår motionsyrkandet om att staten bör avskriva sin fordran på vissa kommuner för mervärdesskatt som belöper på uppförande eller ombyggnation av enheter för särskilt boende.

Motionen

I motion Sk214 av Lars Elinderson (m) begärs ett tillkännagivande om att staten bör avskriva sin fordran på vissa kommuner för mervärdesskatt för uppförande eller ombyggnation av enheter för särskilt boende under perioden 1991–1995.

Utskottets ställningstagande

Tidigare gällde att en kommun fick göra avdrag för ingående moms som belöpte på anskaffningar i kommunens sociala omsorgsverksamhet (alltså bl.a. vissa vårdinstitutioner) men inte för skatt som avsåg bl.a. stadigvarande bostad. Sedan år 1996 gäller i stället det s.k. kommunkontosystemet enligt lagen (1995:1518) om mervärdesskattekonton för kommuner och landsting. Kommunerna och landstingen får från ett särskilt konto för respektive kollektiv ansöka om ersättning för mervärdesskatt som inte dragits av enligt mervärdesskattelagen. På motsvarande sätt som beträffande avdragsförbudet medges inte ersättning för bl.a. ingående mervärdesskatt som avser stadigvarande boende. Efter önskemål från bl.a. Svenska Kommunförbundet beslutade riksdagen våren 1998 att precisera lagtexten och något vidga den i praxis etablerade ersättningsrätten så att rätt till ersättning för ingående mervärdesskatt föreligger även för sådana särskilda boendeformer som äger rum i ålderdomshem, sjukhem, gruppboendestäder och servicehus – s.k. omsorgsbostäder (prop. 1997/98:153, bet. 1997/98:FiU28). Reglerna har således redan lättats upp på detta område. Någon anledning att nu flera år i efterhand eftersänka skatten för vissa berörda kommuner skulle helt strida mot vedertagen ordning. Utskottet avstyrker således motion Sk214.

Ersättningar till gode män och förvaltare

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår motionsyrkandet.

Gällande rätt

Uppdrag som god man omfattas inte av något av de i ML uppräknade undantagen från skatteplikt.

Skattskyldig till mervärdesskatt är den som inom landet i yrkesmässig verksamhet omsätter skattepliktig vara eller tjänst. Bestämmelserna om vad som är yrkesmässig verksamhet finns i 4 kap. 1–8 §§ mervärdesskattelagen. Enligt huvudregeln har begreppet yrkesmässighet knutits till definitionen om vad som enligt inkomstskattelagen (IL) utgör näringsverksamhet. Enligt IL kännetecknas en sådan verksamhet av varaktighet, självständighet och vinstsyfte. En sådan verksamhet har också i regel en viss omfattning. Som yrkesmässig verksamhet räknas också omsättning av varor eller tjänster i former som är jämförliga med näringsverksamhet under förutsättning att omsättningen överstiger 30 000 kr.

Motionen

I motion Sk206 av Rolf Gunnarsson (m) begärs ändringar i mervärdesskattelagen. Motionären anser att om en kommun väljer att förskotta arvoden och kostnadsersättningar till gode män/förvaltare samt erlägger vederbörliga

arbetsgivaravgifter, och därefter fakturerar huvudmannen på utbetalt belopp, bör tjänsten inte vara belagd med moms.

Utskottets ställningstagande

Utskottet har inte funnit att vad som anförs i motionen ger anledning att överväga någon ändring av mervärdesskattelagens bestämmelser om skattepliktiga tjänster eller skattskyldighet till mervärdesskatt. Motionen avstyrks därför.

Registreringsnummer för mervärdesskatt

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår motionsyrkandet om registreringsnummer för mervärdesskatt.

Gällande ordning och tidigare behandling

Enskilda näringsidkare måste i dag använda sitt personnummer som identitetsbeteckning för sin näringsverksamhet. I 11 kap. 5 § mervärdesskattelagen (1994:200) föreskrivs att en skattskyldig skall ange sitt registreringsnummer till mervärdesskatt på sina fakturor och jämförbara handlingar, och registreringsnumret för mervärdesskatt är konstruerat utifrån person- eller organisationsnumret med vissa tillägg. Även då den skattskyldige inte är registrerad skall fakturan innehålla person- eller organisationsnummer om det finns ett sådant och annars en likvärdig uppgift. Andra företagsformer såsom aktieföretag och handelsbolag tilldelas särskilda organisationsnummer som inte är identiska med ägarens personnummer.

Ett förslag om att tilldela näringsidkare ett särskilt företagarnummer lades fram i betänkandet SOU 1994:63 Personnummer – Integritet och effektivitet. Ett sådant företagarnummer skulle enligt utredningsförslaget kunna användas i stället för personnummer i olika sammanhang, t.ex. i faktura som utfärdas enligt mervärdesskattebestämmelserna. Personnummerutredningens förslag fick delvis ett kraftigt negativt remissutfall, och regeringen lade aldrig fram något förslag på grundval av utredningsbetänkandet (se prop. 1994/95:100 bil. 3.1 s. 91). Senare avlog riksdagen också en motion om ett tillkännagivande om ett särskilt momsregistreringsnummer för den som driver enskild firma (bet. 1994/95:SkU27 s. 35).

Motionen

I motion Sk270 av Kerstin Heinemann m.fl. (fp, m, kd, c) begärs ett tillkännagivande om att enskilda firmor skall få använda frivilliga organisationsnummer som registreringsnummer för mervärdesskatt. Integritetsskäl åberopas.

Utskottets ställningstagande

Utskottet vill erinra om att ett förslag liknande det som motionärerna nu för fram tidigare har presenterats i ett utredningsbetänkande som dock, efter negativt remissutfall, inte ledde fram till någon proposition. Invändningarna gick i huvudsak ut på att integritetsaspekterna och klagomålen över personnummeranvändningen i detta sammanhang överdrivits, att ett system med dubbellagring av identiteter skulle ställa sig kostsamt och krångligt både att införa och hålla i drift samt att även andra register skulle påverkas. Utskottet finner dessa invändningar alltfjämt relevanta och vill dessutom tillägga att det i och med utvecklingen med förtryckta deklARATIONER – som fr.o.m. i år skall användas även av näringsidkare – och skattekontoreformen har blivit ännu viktigare att undvika dubbla registeruppgifter hos skattemyndigheterna, eftersom ett sådant system skulle innebära merarbete, ett krångligare förfarande och ökad risk för fel i hanteringen. Mot denna bakgrund avstyrker utskottet motion Sk270.

Reservationer

Utskottets förslag till riksdagsbeslut och ställningstaganden har föranlett följande reservationer. I rubriken anges inom parentes vilken punkt i utskottets förslag till riksdagsbeslut som behandlas i avsnittet.

1. Skattesats, digitala tjänster m.m. (punkt 1) – m

av Carl Fredrik Graf (m), Carl Erik Hedlund (m), Marietta de Pourbaix-Lundin (m) och Catharina Hagen (m).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att utskottets förslag under punkt 1 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ger som sin mening regeringen till känna vad i reservationen anförs om sänkt mervärdesskatt. Riksdagen bifaller därmed motion 2001/02:Sk491 yrkandena 17 och 19 i denna del, bifaller delvis 2001/02:Sk287 samt avslår motion 2001/02:T409 yrkande 2.

Ställningstagande

Sverige har, jämte Danmark, den högsta mervärdesskatten i Europa. Detta ställer till allvarliga konkurrensproblem för svenska företag, och problemen växer efter hand som den inre marknaden utvecklas. Den stora skillnaden på skattenivåerna mellan å ena sidan Sverige och å andra sidan länderna söder om Danmark försätter de svenska företagen i ett mycket besvärligt konkurrensmässigt underläge. Särskilt på kapitalvarumarknaden (bilar, vitvaror, elektroniska varor m.m.) blir det allt svårare att konkurrera med motsvarande handlare på kontinenten, vilka kan erbjuda mycket lägre priser på grund av den lägre nivån på mervärdesskatten. Den är t.ex. 9 procentenheter lägre i Tyskland.

Ett annat problem när det gäller den höga svenska momsens utgör den elektroniska handeln. Liksom motionärerna bakom motion Sk491 har finansministern i direktiven till utredningen om den framtida skattestrukturen uppmärksammat att problemen ökar alltmer och dessutom att svårbemästrade kontrollproblem uppkommer hela tiden.

Vi anser att det är angeläget att sänka skattetrycket i Sverige av flera skäl. Därvid bör även övervägas en allmän sänkning av mervärdesskatten till europeisk nivå bl.a. för att stärka konkurrensförutsättningarna för svenska företag. Det räcker enligt vår mening inte att utreda skattestrukturen, utan inriktningen måste vara att gå in för konkreta och rejäla sänkningar av skatten.

Mot bakgrund av det anförda anser vi att riksdagen bör rikta ett tillkännagivande till regeringen om att den bör inrikta sig på en sänkning av mervärdesskatten till en nivå som är mer konkurrenskraftig.

2. Fastighetsskötsel (punkt 4) – kd

av Kenneth Lantz (kd) och Sven Brus (kd).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att utskottets förslag under punkt 4 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i reservationen anförs om sänkt mervärdesskatt på fastighetsskötsel i egen regi. Därmed bifaller riksdagen motion 2001/02:Bo320 yrkande 21 och bifaller delvis motion 2001/02:Sk469.

Ställningstagande

Fastighetsförvaltning kan innefatta en mängd olika tjänster, exempelvis byte, underhåll och mindre reparationer, men också kamerala uppdrag, t.ex. administration av hyresuppbörden. Även fastighetsskötsel i form av lokalstädning, fönsterputsning och renhållning är fastighetsförvaltande arbetsuppgifter. Omställningen av samtliga dessa förvaltningstjänster är skattepliktiga. En fastighetsägare som handlar upp olika tjänster till sin fastighetsförvaltning får betala moms på de upphandlade tjänsterna. Momsen är inte avdragsgill och blir en kostnad i fastighetsägarens verksamhet. För att uppnå kostnadsneutralitet i valet mellan upphandlade tjänster och tjänster i egen regi har man infört regler om uttagsbeskattning i vissa fall.

På grund av att räntebidragen har trappats ned i takt med räntesänkningen har räntesänkningen inte kommit hyresgästerna till godo. För villaägarna har däremot räntesänkningen varit tydlig. Hyresboende är tjänsteintensivt och därmed högt beskattat och avgiftsbelagt, vilket drabbar dem som har det ekonomiskt sämst ställt. Vi anser mot bakgrund av det anförda att förvaltningsmomsen för fastigheter på sikt bör sänkas. Därmed kommer också hyresgästernas möjlighet till självförvaltning att öka.

Det skall också tilläggas att det orimliga i nuvarande situation har uppmärksamats av Boverket som konstaterar att de boende anser hyrorna vara för höga samtidigt som hyrorna i nyproducerade lägenheter är för låga för att ge incitament till nybyggnad. Privata företag ser inte tillräcklig lönsamhet medan kommunala bolag är mer intresserade av god balans än av att investera. Nödvändigt underhåll får stå tillbaka eftersom hyrorna inte kan höjas i tillräcklig omfattning. Fastigheter riskerar därmed att förfalla.

Vad vi nu anför bör riksdagen som sin mening ge regeringen till känna.

3. Stöld och rån (punkt 9) – c

av Rolf Kenneryd (c).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att utskottets förslag under punkt 9 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i reservationen anförs om reducerad mervärdesskatt på grund av stöld eller rån. Därmed

bifaller riksdagen motion 2001/02:N263 yrkande 18 och bifaller delvis motionerna 2001/02:Sk229, 2001/02:Sk400 yrkandena 1 och 2 samt 2001/02:Sk434.

Ställningstagande

Det förhållandet att näringsidkare till följd av mervärdesbeskattningens konstruktion tvingas redovisa mervärdesskatt på all sin omsättning – även om han eller hon förlorat vederlaget i form av kontanta medel till följd av rån, stöld eller annat tillgreppsbrott – har upplevts som stötande och orättvist. Enligt min uppfattning skulle det vara en fördel om reglerna kunde mjukas upp.

Enligt regeringens ovan redovisade bedömning efter en tidigare genomgång av EG-rätten och den ordning som gällde i övriga EU-länder tydde genomgången på att EG-reglerna inte medgav att Sverige införde regler för korrigering av beskattningsunderlaget i sådana fall då vederlaget för en omsatt vara eller tjänst stulits. Jag anser att regeringen bör göra en förnyad analys av rättsläget och om det visar sig nödvändigt agera inom EU för att få till stånd en ändring i direktivet så att en reducering av mervärdesskatten kan ske efter rån, stöld och liknande tillgreppsbrott.

Vad jag nu anfört bör riksdagen som sin mening ge regeringen till känna.

4. Skattefri verksamhet som bedrivs kommunalt eller landstingskommunalt respektive i privat regi (punkt 10) – m

av Carl Fredrik Graf (m), Carl Erik Hedlund (m), Marietta de Pourbaix-Lundin (m) och Catharina Hagen (m).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att utskottets förslag under punkt 10 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ger som sin mening regeringen till känna vad i reservationen anförs om förbättrade konkurrensvillkor för privata alternativ inom bl.a. vård, omsorg och skola. Riksdagen bifaller därmed motion 2001/02:Sk491 yrkande 18.

Ställningstagande

Ett annat problem med mervärdesskatten – utöver den höga svenska skatteinivån – är kommunkontosystemet och konkurrensneutraliteten då det gäller sådana områden som i enlighet med EU:s direktiv ej kan beläggas med mervärdesskatt, dvs. bl.a. sjukvård, tandvård, social omsorg och undervisning. Enligt vår mening har regeringens hittills vidtagna åtgärder – löften om kommande analyser m.m. – inte undanröjt de negativa effekterna av den nuvarande ordningen. För närvarande kompenseras kommuner och landsting genom kommunkontosystemet för den ingående momsens även i sådana verksamheter som är skattefria till sin natur. De privata företagen med motsvarande verksamhet missgynnas eftersom de i liknande situationer inte får avdrag eller någon annan form av kompensation. Detta medför ett sämre konkurrensläge för många privata alternativ.

Eftersom konkurrens leder till ökad effektivitet och förbättrad kvalitet borde riksdagen och regeringen verka för en annan tingens ordning. Vi föreslår att regeringen inom nuvarande rättsliga ramar och EG-direktiv undersöker möjligheten till en mervärdesskattebeläggning av de nyss nämnda verksamheter som i dag ej beläggs med mervärdesskatt. En sådan förändring skulle förbättra utbudet i landet utan att snedvrیدا konkurrensen med andra länders aktörer. Samtidigt bör Sverige försöka påskynda EU:s arbete med en modernisering av de gemensamma mervärdesskattereglerna i syfte att stimulera konkurrensen inom berörda tjänstesektorer. Detta är viktigt för att säkra utvecklingen inom tjänstebranscherna och en långsiktig samhällsekonomisk effektivitet.

Vad vi nu anfört bör riksdagen som sin mening ge regeringen till känna.

5. Skattefri verksamhet som bedrivs kommunalt eller landstingskommunalt eller av ideell förening (punkt 11) – m

av Carl Fredrik Graf (m), Carl Erik Hedlund (m), Marietta de Pourbaix-Lundin (m) och Catharina Hagen (m).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att utskottets förslag under punkt 11 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ger som sin mening regeringen till känna vad i reservationen anförs om jämlika villkor för verksamheter som bedrivs i kommunal regi och av ideella föreningar. Riksdagen bifaller därmed motion 2001/02:Kr339 yrkande 14.

Ställningstagande

Vi anser att skillnaden i mervärdesskatteförhållanden för å ena sidan kommuner och landsting och å andra sidan ideella föreningar utgör ett problem när det gäller mervärdesskatten på kostnadskrävande drift och underhåll av byggnader och anläggningar som används t.ex. inom idrotten. Den omständigheten att kommunerna och landstingen kan få kompensation för den mervärdesskatt som belastar inköp och andra förvärv inom ramen för kommunkontosystemet och att de skattefria ideella föreningarna saknar denna kompensationsmöjlighet missgynnar de ideella föreningarna. Problemen med att inte kunna få tillbaka utlägg för moms blir givetvis särskilt stora för de ideella föreningarna när det gäller drift och underhåll av stora anläggningar som idrottsarenor. Vi efterlyser jämlika villkor på detta område och anser att regeringen bör återkomma med förslag som gör detta möjligt. Detta bör riksdagen som sin mening ge regeringen till känna.

Särskilda yttranden

Utskottets beredning av ärendet har föranlett följande särskilda yttranden.

1. Fastighetsskötsel (punkt 4)

av Carl Fredrik Graf (m), Carl Erik Hedlund (m), Marietta de Pourbaix-Lundin (m) och Catharina Hagen (m).

Enligt vår mening borde regeringens förslag om investeringsbidrag för byggande av hyresbostäder aldrig ha genomförts. Vi moderater reserverade oss därför mot förslaget när det lades fram för riksdagen. Vi anser att investeringsbidraget till byggande av hyresbostäder riskerar att leda till kortsiktighet i beslut om byggande och få kostnadsdrivande och konkurrenshämmande effekter. Byggande av hyresrätter bör i stället stimuleras genom bl.a. sänkt skattetryck och förenklade regler för byggandet.

2. Science Centers

av Gudrun Lindvall (mp).

Jag anser det mycket glädjande att alltför s.k. Science Centers ser dagens ljus. De har en viktig uppgift att fylla, inte minst när det gäller att få barn och ungdomar intresserade av naturvetenskap och teknik. Mervärdesskattereglerna innebär dock problem när det gäller konkurrensen mellan likartade verksamheter.

Dagens regler innebär att man betalar 6 % moms på entréavgiften till s.k. Science Centers om centret ligger i ett museum eller i en djurpark. Är centret till största delen bidragsfinansierat utgår inte någon moms på entréavgiften. För andra Science Centers skall moms utgå med 25 % på inträdet. Detta är naturligtvis en helt oacceptabel ordning som måste rättas till. I annat fall kommer den fortsatta verksamheten vid just de Science Centers som vill stå på egna ben att avsevärt försvåras. Denna skillnad i moms gör konkurrensen snedvriden även mellan center i samma region, som det fristående Tom Tits i Södertälje och Teknorama beläget i Tekniska museet i Stockholm.

Jag utgår från att den översyn som nu skall göras när det gäller tillämpningsområdet för de reducerade skattesatserna kommer att leda till att frågan får en tillfredsställande lösning.

BILAGA

Förteckning över behandlade förslag

Motioner från allmänna motionstiden

2001/02:K243 av Bo Lundgren m.fl. (m):

10. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om en neutral tidningsmoms.

2001/02:Sk205 av Rolf Gunnarsson (m):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om momssatserna inom kulturområdet.

2001/02:Sk206 av Rolf Gunnarsson (m):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om reglerna för ersättningar till gode män och förvaltare.

2001/02:Sk210 av Anita Sidén och Elizabeth Nyström (m):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om en enhetlig matmoms.

2001/02:Sk214 av Lars Elinderson (m):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening att statens fordran på vissa kommuner för mervärdesskatt för uppförande eller ombyggnation av enheter för särskilt boende under perioden 1991–1995 bör avskrivas.

2001/02:Sk229 av Margareta Cederfelt (m):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att avdrag för moms medges vid förlust till följd av rån och stöld.

2001/02:Sk250 av Yilmaz Kerimo och Carina Hägg (s):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om behovet av en översyn i frågan om moms på spelare vid övergång inom idrotten.

2001/02:Sk257 av Göte Jonsson och Carl G Nilsson (m):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om förbättrade förutsättningar för restaurangnäringen.

2001/02:Sk262 av Sofia Jonsson och Birgitta Carlsson (c):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om momsbefrielse av körkortsutbildning.

2001/02:Sk265 av Karin Falkmer (m):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om gallerimomsens avskaffande.

2001/02:Sk270 av Kerstin Heinemann m.fl. (fp, m, kd, c):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att införa frivilligt organisationsnummer, som kan användas som registreringsnummer för mervärdesskatt, för enskilda firmor.

2001/02:Sk284 av Elisabeth Fleetwood m.fl. (m):

Riksdagen ger regeringen till känna vad i motionen anförs om mervärdesskatt på lån av konstverk.

2001/02:Sk287 av Lennart Kollmats och Karin Pilsäter (fp):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om riktlinjer för översyn av mervärdesskatten.

2001/02:Sk290 av Ingvar Eriksson och Ewa Thalén Finné (m):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om bättre förutsättningar för restaurangnäringen.

2001/02:Sk299 av Sven Brus och Kenneth Lantz (kd):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om mervärdesskatt på dans.

2001/02:Sk303 av Anders G Högmark och Jan-Evert Rådström (m):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om en översyn av mervärdesskattesatserna inom kulturområdet.

2001/02:Sk313 av Kenneth Johansson m.fl. (c):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att momsatsen för skidliftsverksamhet skall vara 6 %.

2001/02:Sk335 av Karin Falkmer (m):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om en enhetlig moms vid försäljning av konst.

2001/02:Sk336 av Catharina Elmsäter-Svärd (m):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som i motionen anförs om förbättrade villkor för hotell- och restaurangbranschen.

2001/02:Sk337 av Anne-Katrine Dunker och Roy Hansson (m):

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om lägre skatter och moms.

2001/02:Sk394 av Anna Lilliehöök (m):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om mervärdesskatteregler för gallerier.

2001/02:Sk395 av Eskil Erlandsson och Erik Arthur Egervärn (c):

Riksdagen begär hos regeringen en utredning för att tillgodose de i motionen framförda synpunkterna angående mervärdesskatten på dansarrangemang.

2001/02:Sk396 av Åke Gustavsson m.fl. (s):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om gränsdragningarna på kulturområdet.

2001/02:Sk397 av Marianne Jönsson (s):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om behovet av en översyn av skattesatserna på olika kulturarrangemang.

2001/02:Sk398 av Hans Hoff m.fl. (s):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om behovet av en översyn av kultur moms.

2001/02:Sk399 av Charlotta L Bjälkebring och Tasso Stafilidis (v):

Riksdagen begär att regeringen tillsätter en utredning i syfte att se över möjligheterna att införa en generell momsats på 6 % för all kulturell verksamhet i enlighet med vad som anförs i motionen.

2001/02:Sk400 av Henrik S Järrel (m):

1. Riksdagen begär att regeringen inom EU verkar för att gemenskapsrätten i den del som avser uttag av mervärdesskatt ej skall avse belopp som åtkommit genom tillgreppsbrott såsom rån eller stöld.
2. Riksdagen begär att regeringen lägger fram förslag för att tillåta avdrag för moms på belopp som åtkommit genom tillgreppsbrott såsom rån eller stöld.

2001/02:Sk401 av Chatrine Pålsson (kd):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som i motionen anförs om skillnader i momsatsen för restaurangmat, beroende på var måltiden intas.

2001/02:Sk430 av Lars Lindblad (m):

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om behovet av att se över mervärdesskattelagen.
2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om behovet av att förändra reglerna kring företagsbilar.

2001/02:Sk434 av Johan Pehrson och Ana Maria Narti (fp):

Riksdagen begär att regeringen skyndsamt låter utreda frågan om moms på pengar som stulits från handlare.

2001/02:Sk440 av Carin Lundberg och Rinaldo Karlsson (s):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om fotografi som konst.

2001/02:Sk449 av Anders Sjölund (m):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om harmonisering av restaurangmomsen.

2001/02:Sk469 av Lilian Virgin m.fl. (s):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om beloppsgränsen för fastighetsskötsel.

2001/02:Sk476 av Siw Wittgren-Ahl m.fl. (s):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om gränsdragningarna på kulturområdet.

2001/02:Sk483 av Karin Pilsäter (fp):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening att en översyn av hela begreppet kultur bör göras i syfte att renodla en kulturmoms, där även människor som dansar själva kan innefattas i kulturen.

2001/02:Sk484 av Gudrun Lindvall och Catharina Elmsäter-Svärd (mp, m):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om moms på entréavgiften till Science Centers.

2001/02:Sk491 av Carl Fredrik Graf m.fl. (m):

17. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om mervärdesskatt för digitala tjänster.
18. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om en förändring av sjätte momsdirektivet vad gäller vissa tjänster.
19. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om mervärdesskatten.

2001/02:Sf395 av Lars Leijonborg m.fl. (fp):

3. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om lägre moms på hushållsnära tjänster.

2001/02:So274 av Inger Strömbom m.fl. (kd, m, c):

2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om momsbefrielse för komplementär- och alternativmedicinska tjänster.

2001/02:So623 av Gunnel Wallin och Marianne Andersson (c):

4. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om momsens på utbildning för komplementära och alternativmedicinska yrkesutövare.

2001/02:Kr279 av Agne Hansson m.fl. (c):

12. Riksdagen begär att regeringen tillsätter en utredning av vilka faktorer och vilka värderingar som avgör vilken momssats som tillämpas på olika kulturverksamheter.

2001/02:Kr339 av Kent Olsson m.fl. (m):

14. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om moms på idrottsanläggningar.

2001/02:Kr419 av Ana Maria Narti m.fl. (fp):

5. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som i motionen anförs om en utredning av en enhetlig momssats på kulturområdet.

2001/02:Kr422 av Matz Hammarström m.fl. (mp):

12. Riksdagen begär att regeringen återkommer med förslag till momsbefrielse för inköp av konst inom den privata sektorn.

2001/02:Ub230 av Amanda Agestav och Magnus Jacobsson (kd):

2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som i motionen anförs om behovet av en översyn av körkortsmomsen.

2001/02:T254 av Birgitta Sellén (c):

2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om momsbefrielse på körkortsutbildning.

2001/02:T409 av Eva Flyborg m.fl. (fp):

2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om momsfri e-handel.

2001/02:T469 av Elver Jonsson (fp):

2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som i motionen anförs om att som ett led i kostnadssänkningen pröva momsens roll i sammanhanget och överväga dess borttagande.

2001/02:MJ518 av Lotta N Hedström m.fl. (mp):

20. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som i motionen anförs om behovet av sänkt moms på ekologiska produkter.

2001/02:N263 av Agne Hansson m.fl. (c):

18. Riksdagen tillkännager för regeringen vad i motionen anförs om en översyn av momsreglerna.

2001/02:N365 av Ingegerd Saarinen m.fl. (mp):

7. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att momsbefria miljövänligt producerade produkter.

2001/02:Bo320 av Ulla-Britt Hagström m.fl. (kd):

21. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om förändrade skattekrav för att öka hyresgästernas möjligheter till självförvaltning.